

...

***A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság***

végzése

Az ügy száma:

Pfv.II.20.317/2022/2.

A tanács tagjai:

Dr. Orosz Árpád a tanács elnöke
Dr. Kiss Gábor előadó bíró
Dr. Gyarmathy Judit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Szepesházi Péter ügyvéd

Az alperesek:

I. rendű
II. rendű

Az alperesek képviselői:

Dr. Szendrei Kornél ügyvéd
I. rendű alperes képviseletében

A per tárgya:

Végrendelet érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 3.Pf.20.773/2021/8.

Az elsőfokú bíróság és a határozat száma:

Szentendrei Járásbíróság 18.P.20.233/2020/29.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A le nem rótt 250.980 (kétszázötvenezer-kilencszáznyolcvan) forint engedélyezés iránti illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az örökhagyó 2017. március 17-i végrendelete érvénytelenségét – és erre tekintettel – az örökhagyó 2016. december 1-i végrendelete érvényességét és hatályosságát. A 2016. december 1-i végrendelet alapján kérte

a d-i ingatlan és az S. típusú személygépkocsi tulajdonába adását J. L. közbenső megszerzésére utalással. Ezzel együtt kérte a tulajdonosváltás ingatlan-nyilvántartási átvezetését és az I. rendű alperes kötelezését arra, hogy a személygépkocsit 15 napon belül részére adja át, valamint az alperesek kötelezését mindezek tűrésére. Az I. és II. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[2] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

[3] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján – az indokolás kiegészítésével – helybenhagyta.

[4] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyhez a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is csatolt. A felülvizsgálat engedélyezését egyrészt a joggyakorlat egységének biztosítására figyelemmel, másrészt a felvetett jogkérdés különleges súlyára, illetve társadalmi jelentőségére tekintettel kérte.

[5] A felperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme indokaiként előadta, hogy az öröklési ügyek tömegessége az engedélyezés fontos szempontja lehet, emellett a felülvizsgálati kérelem – a benne foglaltak szerint – a forgalom biztonságát és a jogbiztonságot is szolgálja, valamint kifejtette, hogy a megítélendő jogkérdésben nincs kifejezetten rendelkező jogegységesítő norma, ezért a jogfejlődést támogatná az engedélyezés.

[6] A Kúria előjáróban utal rá, hogy az adott ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem érdemi elbírálásának a törvényi feltételei fennálltak.

[7] A felperes a felülvizsgálat engedélyezését a Pp. 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjára hivatkozással kérte.

[8] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása miatt indokolt.

[9] A felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 1. pontja szerint a Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatban, az általa a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A fél az engedélyezés alapjául szolgáló határozatokat a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében köteles pontosan megjelölni azzal, hogy első fokon jogerőre emelkedett határozatra nem hivatkozhat.

[10] A PK vélemény 2. pontjában foglaltak alapján a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére [Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont második fordulata] akkor hivatkozhat a fél, ha egy elvi kérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, de e gyakorlat követése a továbbiakban változatlan formában nem támogatható, figyelemmel például a társadalmi vagy gazdasági viszonyok megváltozására, avagy arra, hogy a jogszabályokban változás következett be, amely kétségesse teszi, hogy a meglévő iránymutatások továbbra is irányadók lehetnek.

[11] A PK vélemény szerint tehát a felülvizsgálat engedélyezése eltérő feltételek alapján lehetséges a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első (a joggyakorlat egységesítése), illetve második (a joggyakorlat továbbfejlesztése) fordulata alapján; az engedélyezés iránti kérelem ezért az adott törvényhely két fordulata alapján önálló, eltérő indokolást kíván.

[12] A felperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának mindkét fordulatára – mind a joggyakorlat egységének biztosítására, mind a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére – egyaránt hivatkozott, viszont mindkét fordulatra alapított kérelmét ugyanazzal az indokolással támasztotta alá: a megítélendő jogkérdésben nincs kifejezetten rendelkező „jogegységesítő norma”.

[13] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulatán alapuló engedélyezésnek – a PK vélemény szerint – egyebek mellett az a feltétele, hogy a fél az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntésekre hivatkozzon és azokat az engedélyezés iránti kérelmében egyértelműen azonosítható módon – legalább a határozatot hozó bíróság nevének és a határozat számának feltüntetésével – megjelölje. A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának második fordulatán alapuló engedélyezés pedig kizárólag abban az esetben lehetséges, ha a fél előadja, hogy a Kúria joggyakorlat-fejlesztő tevékenységét – a már kialakult és egységes, de fenn nem tartható bírói gyakorlatra tekintettel – milyen indokok alapján látja szükségesnek.

[14] A felperes a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjára alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntést nem jelölt meg, illetve nem fejtette ki, hogy a Kúria joggyakorlat-fejlesztő tevékenységét miért látja szükségesnek, tehát az engedélyezés iránti kérelem a PK véleményben meghatározott tartalmi elemeket nem tartalmazta.

[15] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt indokolt.

[16] A PK vélemény 3. pontja szerint a Kúria a felvetett jogkérdés különleges súlyára figyelemmel a felülvizsgálatot egyebek mellett abban az esetben engedélyezi, ha a jogkérdés nagy számban előforduló új típusú ügyben merült fel. A Kúria a felvetett jogkérdés társadalmi jelentőségére figyelemmel a felülvizsgálatot különösen akkor engedélyezi, ha a jogkérdés a jogalanyok széles körét érinti.

[17] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pont első fordulata akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutat. Előfordulhat, hogy – az előző pontban elemzett esetköröktől eltérően – nem alakult ki széttartó bírói gyakorlat, a joggyakorlat továbbfejlesztésére sincs szükség, de a felülvizsgálati kérelem olyan jogértelmezési kérdést tartalmaz, amellyel kapcsolatban a Kúria korábban még nem foglalt állást. Ezekben az esetekben azonban az is szükséges a felülvizsgálat engedélyezéséhez, hogy valamilyen további – általában a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható – fontos ok fennálljon, és ennek folytán a Kúria iránymutatása váljon szükségessé. Ilyen ok lehet például az új típusú ügyek nagy száma.

[18] A PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolás szerint a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pont második fordulata szerint a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége miatt indokolt. „Társadalmi jelentősége” van az olyan jogkérdéseknek, amelyek a társadalom széles körét közvetlenül vagy közvetett módon érintik. Nagy társadalmi jelentősége lehet egy jogkérdésnek akkor is, ha a jogsértő gyakorlat fenntartása másokat is a jogsértő gyakorlat folytatására ösztönözhet.

[19] Az felperes a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja körében előterjesztett engedélyezés iránti kérelmével kapcsolatban nem hozott fel arra érveket, hogy az általa felvetett jogkérdés – azon túl, hogy az öröklési ügyek tömegességére hivatkozott és, hogy álláspontja szerint a felülvizsgálat a forgalom biztonságát és a jogbiztonságot is szolgálja, – a jelen eljárás tárgyát képező egyedi ügyön miért mutat túl, hogyan érinti a társadalom széles körét. Nem igazolta azt sem, hogy az általa jogsértőnek minősített gyakorlat fenntartása milyen okból ösztönözne másokat is a jogsértő gyakorlat folytatására, vagy ennek kapcsán mely törvényi rendelkezés értelmezése igényelné a Kúria iránymutatását.

[20] A Kúria a fentebb ismertetett okokra tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[21] Az elsőfokú bíróság a felperesnek személyes költségmentességet engedélyezett, ezért a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illetéke [1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pont] a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

[22] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. április 6.

Dr. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró